

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 29^ο | ΑΘΗΝΑΙ 1-15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1915 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1069

ΕΙΝΑΙ ΜΙΣΟΓΥΝΙΣΜΟΣ

Είναι μισογυνισμός, είναι παλαιά πρόληψις, είναι φόβος συναγωνισμού εις τὸ μέλλον, είναι ἀδυναμία ἀντιλήψεως περὶ τῆς γυναικείας ἀξίας, είναι φόβοι ἠθικοί, είναι ἐγωϊσμός καὶ οἷησις, είναι ἐνστικτον ἀλληλεγγύης, είναι καθένα ἀπὸ αὐτὰ χωριστὰ καὶ ὅλα μαζή; Δὲν ἤξεύρω. Τὸ γεγονός ἐστὶ ὅτι ἐκτὸς ἐξαιρέσεων ποῦ μετροῦνται εἰς τὰ δάκτυλα, οὔτε ἡ πολιτεία, οὔτε οἱ ἰδιῶται ἀποφασίζουν νὰ ἀνοίξουν τὰς θύρας τῆς ἐργασίας εἰς τὴν γυναῖκα.

Καὶ τὴν στιγμὴν ἀκόμη αὐτὴν, καθ' ἣν ἡ ἐργασία τῆς γυναίκος θὰ ἠλάττωνε τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, ἡ ὁποία ἐπακολουθεῖ τὴν ἐπιστράτευσιν, καθ' ἣν αἱ χρηματικαὶ ὑποχρεώσεις ποῦ ἀναλαμβάνει τὸ κράτος ἀπέναντι τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων θὰ ἐμετριάζοντο εἰς τὸ ἥμισυ, καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν κανεὶς δὲν θέλει νὰ βοηθήσῃ τὴν γυναῖκα νὰ γίνῃ, ὅπως παντοῦ ἄλλου, οἰκονομικὸς τοῦ τόπου παράγων. κανεὶς δὲν θέλει νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ ἐργασθῇ γιὰ νὰ ζήσῃ τὴν οἰκογενειάν της, τὸν ἑαυτὸν της μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν ποῦ ἐμπνέει εἰς κάθε ἄνθρωπον ἢ χρησιμότης καὶ ἡ ἐπάρκειά του εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Εἰς μάτην αἱ γυναῖκες τῶν ἀγρῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην ἀντικατέστησαν εἰς τὸ κοπιαστικὸν ἔργον τοῦ γεωργοῦ τὸν ἐπιστρατεὺν θέντα ἄνδρα. Εἰς μάτην σὰν σμήνη μελισσῶν

ἀφοῦ ἐσκούπισαν τὰ μάτια των γιὰ τὸν παντοτεινὸν ἴσως χωρισμὸν, ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰ χωράφια καὶ ἀγωνίζονται ἀκούραστα, ποτίζοντας τὴν γῆν μὲ τὸν ἰδρῶτα τοῦ προσώπου των, γιὰ νὰ κρατήσουν ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς τιμῆς τοῦ σπιτιοῦ, γιὰ νὰ μὴν ἀφήσουν τὰ παιδιὰ των νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀπουσίαν τοῦ πατέρα.

Ἐκεῖ ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἐργάζεται, ἀφοῦ τὴν ἀφίνουν ἐλευθέραν νὰ τὸ κάμῃ. Ἐκεῖ ἀναγνωρίζεται ἰσοδύναμος μὲ τὸν ἄνδρα, ἀδιάφορον ἂν οἱ φυσικοὶ νόμοι ἀντιτάσσονται εἰς τοῦτο, ἂν αἱ ἰδέαι περὶ δυνατῶν μυῶν καὶ νεύρων γροθοκοποῦνται. Εἰς τὰς πόλεις ὅμως τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Ἡ γυναῖκα θεωρεῖται ἀνάξια νὰ κινήσῃ τὸ χειριστήριον τοῦ Μόρσεν ἑπτὰ ὥρας ἀνὰ εἰκοσιτετράωρον, ἡ γυναῖκα θεωρεῖται ἀνάξια νὰ ἐγγράφῃ εἰς ἓνα βιβλίον συστημένα γράμματα, ἡ γυναῖκα θεωρεῖται ἀκατάλληλος νὰ χωρίζῃ καὶ τακτοποιῇ τὰ γράμματα αὐτὰ ὅπου πρέπει, ἢ νὰ σημειώσῃ ἔσοδα καὶ ἔξοδα εἰς ἓνα βιβλίον, ἀκόμη καὶ ὅταν φέρῃ ἀπολυτήριον γυμνασίου καὶ διπλώματα ἀνεγνωρισμένης ἱκανότητος.

Ἐγινε σκέψις νὰ καταργηθοῦν τὰ τηλεγραφεῖα καὶ τὰ τηλέφωνα τῶν πόλεων τρίτης τάξεως καὶ τῶν χωρίων, νὰ παύσῃ κάθε συγκοινωνία αὐτῶν μὲ τὰ μεγαλύτερα κέντρα εἰς στιγμὴν μάλιστα τόσοσιν γεμάτην ἀγωνίαν ἀπὸ ὅλους καὶ δι' ὅλα. Καὶ ἔγινεν ἡ σκέψις αὐτὴ δι' ἔλλειψιν ὑπαλλήλων ἀνδρῶν, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχουν ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες κορίτσια, τὰ ὁποία θὰ ἀντικαθιστοῦ-

σαν άμέσως τούς έπιστρατευομένους, εΐς τὰ τηλέφωνα με άσκησιν δύο τριών ημερών, και εΐς τὸ τηλεγραφικὸν χειριστήριον με άσκησιν εΐκοσι ημερών.

Περιορίζομαι μόνον εΐς τὸν κλάδον αὐτόν, διότι εΐνε ὁ πρῶτος και ὁ μόνος ποῦ εΐσήγαγε τὴν γυναίκα εΐς τὴν ὑπηρεσίαν του πρὸ δύο ὄλων αἰώνων, ἀπὸ τοῦ 1730. Καὶ ἐρωτῶ μήπως οἱ ἀρμόδιοι ὑποθέτουν και φαντάζονται ὅτι αἱ Ἑλληνίδες και οἱ Ἕλληνες εὐρίσκονται ἀκόμη ὡς μόρφωσις και ἀνάπτυξις εΐς τὸ σημεῖον ποῦ εὐρίσκοντο οἱ Γάλλοι κατὰ τὸ 1730 ;

Συμπεριλαμβάνω και τοὺς ἄνδρας εΐς τὴν ἐρώτησίν μου αὐτήν, διότι ἐδικαιολογήθη ἡ μὴ πρόσληψις τῆς γυναίκος εΐς τὰ τηλέφωνα τῶν ἐπαρχιῶν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους ἐπαρουσίαζεν ἡ συγχρότησις των με τοὺς ἐπαρχιώτας ;

Και ὑποβάλλω τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν κατόπι τῆς ἀποφάσεως ἡ ὁποία εΐχε ληφθῆ νὰ κλείσουν τὰ τηλεγραφικὰ και τηλεφωνικὰ γραφεῖα, —τὰ ὁποία και ἂν ἔμειναν θὰ ἐργάζονται ὅπως πρὶν— και θὰ ἐξήτουν νὰ μάθω διατὶ ἡ ἔμμονὴ αὐτὴ εΐς ιδέας ποῦ δὲν ἔχουν πλέον πέρασιν οὔτε και εΐς τὴν Τουρκίαν ἀκόμη, τὸν τύπον αὐτὸν τοῦ χαρεμιῦ ;

Εἰξεύρω ἄλλως ὅτι ὑπάρχουν ἤδη εΐς τὰ γραφεῖα αὐτὰ πλὴν τῶν τηλεφωνητριῶν δύο ἢ τρεῖς γυναῖκες ὑπάλληλοι ἀσχολούμεναι εΐς ἄλλας γραφικὰς ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ εἰάν ὑπάρχουν κατ' ἀρχὴν γυναῖκες κατὰλληλοι δια τὰς ὑπηρεσίας αὐτάς, διατὶ δὲν γενικεύεται τὸ μέτρον τὴν στιγμὴν τοῦλάχιστον αὐτὴν, ὅπου ἡ ἐπιστράτευσις ἐρημῶν ἴσα σπῆτια και ὅπου κορίτσια μορφωμένα κτυποῦν πόρτες ἐργασίας δεξιὰ και ἀριστερά ;

Ἡ θὰ πρέπει ὅσαι ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἐργασθοῦν, νὰ καταφύγουν εΐς τὸ ράψιμον και νὰ ἐπαναληφθῆ τὸ φοβερὸν μαλλιολόγημα τῶν δύο περασμένων μας πολέμων δια νὰ ἀναλογισθῆ εΐς κάθε σπῆτι τὸ ράψιμον δέκα ὑποκαμίσεων στρατοῦ τὴν ἐβδομάδα, τὰ ὁποία θὰ πληρωθοῦν με δύο δραχμάς ;

Διότι εἰάν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν μορφωμένων ἡ μὴ ποῦ ζητοῦν ἐργασίαν, ἀκόμη δὲ και τῶν πτωχῶν, ποῦ ἡσχολοῦντο πρὸ τῆς ἐπιστρατεύσεως εΐς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν εΐνε ἀδύνατον και δέκα ἀκόμη ὑποκάμισα νὰ ἀναλογοῦν τὴν ἐβδομάδα εΐς κάθε μίαν.

Νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ νέα Κυβέρνησις θὰ κάμη ὅ,τι ἴσως δὲν ἐπρόφθασεν νὰ κάμη ἡ προκάτοχος τῆς χάριν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων, παρακολουθοῦσα εΐς τοῦτο τὸ παράδειγμα τοῦ δήμου Ἀθηναίων ;

ΕΝΣΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ

Ὁ ἀέρας εΐναι πνιγμένος, λὲς κ' εΐναι πῖθ πυκνός, πῖθ βαρὺς, και πιέζει τὸ στῆθος. Ὁ δρόμος εΐναι ὀλόασπρος ξερός. Σπρόχνομε τὴν ζύλινη σκονισμένη πόρτα, ἀνταλλάσσομε λίγες λέξεις εΐς τὸ σκοτεινὸ γραφεῖο ποῦ μοιάζει σὰν κλουβὶ τριγυρισμένο με κάγγελα, και τέλος βρισκόμεθα στὸ μεγάλο ἐργοστάσιο τοῦ κλωστηρίου. Ἐνας θόρυβος ποῦ ζαλίζει, ἕνα σύννεφο ἀπὸ σκόνη, και ἀνάμεσα στῆς μηχανῆς ποῦ βογγοῦν και στενάζουν, μέσα ἀπὸ τὰ καρδύλια ποῦ γυρίζουν και τὰ νήματα ποῦ στρίβονται παιδακίσις κεφαλάκια ἀνασηκόνονται και κυττάζουν με περιέργεια.

Ἀνεβαίνομε ἀπὸ τὴ στενὴ σκάλα σ' ἕνα μεγάλο μπαλκόνι ποῦ τριγυρίζει ἀπὸ μέσα ὄλο τὸ ἐργοστάσιο. Κ' ἐκεῖ μηχανῆς, κ' ἐκεῖ κεφαλάκια κρυμμένα πίσω ἀπὸ τὴν σκόνη. Ὁ διευθυντὴς μᾶς ὀδηγεῖ ἀπὸ τὴ μὴ στὴν ἄλλη γωνία γιὰ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴν τελειότητα τῶν διαφόρων μηχανῶν και περιμένει νὰ με ἰδῆ γεμάτην θαυμασμόν. Τὸν διακόπτω ἀνυπόμονη.

— Μὰ αὐτὴ ἡ σκόνη εΐναι ἀνθυγιεινὴ, δὲν φοβεῖσθε μὴν πάθουν ἡ ἐργάτριες ;

— Ἐχομεν ἀπορροφητήρας, μού ἀπαντᾷ ἡ συχα. Πέρασετε ἀπὸ ἐκεῖ νὰ δῆτε ἕνα τελευταῖο σύστημα μηχανῆς ποῦ ξαίνει τὸ βαμβάκι. Σταματῶ πνιγμένη. Σὲ κάθε στροφή τὸ τελευταῖο σύστημα πετᾷ ἕνα ὀλόκληρο σύννεφο χνοῦδι στὸν ἀέρα. Ἡ ἐργάτρια ποῦ τὴν ὀδηγεῖ στρέφει πρὸς τὸ μέρος μου ἕνα ὄρατο ὄχρὸ κεφάλι φωτισμένο ἀπὸ δύο μεγάλα μάτια. Μόλις εΐναι δεκαεξὴ χρόνων. Βλέπει τὴν δυσκολίαν μου ν' ἀναπνεύσω και χαμογελᾷ με μὴ πικρὴ εἰρωνία. Αἱ κυρία, μού λέγει, σὰς πειράζει ἡ σκόνη ; τὴν καταπνίνομε ἐμεῖς ὅλη μέρκι γι' αὐτὴν τὴν ἔρμη τὴν δραχμὴν.

Σ' αὐτὰ τὰ λίγα λόγια κρύβεται ἕνας ἀμέτρητος πόνος μὴ μὲ κάποιον ζήλια γιὰ τὴν ἐπισκέπτριαν ποῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐργάζεται, ποῦ μπορεῖ νὰ πετάξῃ ἀσυλλόγιστα τὴν δραχμὴν γιὰ τὴν ὁποία ἡ ὡμορφὴ μικρὴ ἐργάτρια φυλακίζει μέσα στὸν μολυσμένο ἀέρα τὰ καλλίτερα τῆς χρόνια, και θυσιάζει τὴν υγείαν τῆς, πολλές φορές και τὴ ζωὴ τῆς ἀκόμη.

Ἡ δεκάωρος σχεδὸν συνεχῆς ὀρθοστασία ἐξαντλεῖ τὸ σῶμά τῆς, και τὸ χνοῦδι τοῦ βαμβακιοῦ πρὶν φθάσῃ στοὺς περίφημους ἀπορροφητήρας περνᾷ πρῶτα ἀπὸ ὄλους αὐτοὺς τοὺς πνεύμονας και τοὺς καταστρέφει. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔτους πολλές ἐργάτριες ἀρρωσταίνουν,

σία δὲν θεωρεῖται πλέον ταπεινῶσις, ἀλλ' οὔτε ἐξευτελισμός. Ἡ μόρφωσις δὲ τῶν γυναικῶν ἔχει τόσον γενικευθῆ και ἡ ἀντίληψις των ἡ εὐκόλος και ἡ ταχεῖα εΐνε τόσον ἀνεγνωρισμένη, ὥστε δὲν ὑπάρχει θέσις ἀνδρική, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ κενώνει ἡ ἐπιστράτευσις, ἡ ὁποία νὰ μὴν ἡμπορῆ νὰ ἀναπληρωθῆ ἀμέσως ἀπὸ γυναῖκας.

Ἄλλ' ἡ ἀντικατάστασις αὐτὴ, διὰ νὰ ἔχη ἀποτέλεσμα, ἀπαιτεῖ ὀργάνωσιν, εΐς τὴν ὁποίαν πρέπει ἀμέσως νὰ ἀσχοληθοῦν τὰ γυναικῆ σωματεῖα. Ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία νὰ ἔχη ὡς ἀρχὴν και ὡς βάσιν τὴν ἀνακούφιον τῶν οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι με τὴν ἐπιστράτευσιν ἔχασαν τὰ χέρια τῆς ἐργασίας και τοὺς τροφοδότας των. Εἰς τὰ σχολεῖα, τὰ γραφεῖα, τὰς δημοσίας και ἰδιωτικὰς θέσεις εΐναι τόσον φυσικὸν μὴ γυναῖκα, καταλλήλως μορφωμένη, νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἀνδρός τῆς, μὴ ἀδελφῆ τοῦ ἀδελφοῦ, μὴ μητέρα τοῦ υἱοῦ τῆς. Καὶ εἶναι, ἐξ ἄλλου, τόση ἀνάγκη νὰ μὴ μένουν αἱ θέσεις αὐταὶ χωρὶς ἀντικαταστάτας και τόσον δικαίον νὰ μὴ μείνουν χωρὶς ψωμί αἱ οἰκογένειαι τῶν προμάχων τῆς Πατρίδος, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ χωρῆ δευτέρα γνώμη περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῆς.

Ἄλλως τε ὅ,τι ἐπιβάλλεται νὰ γείνη σήμερον, διότι αἱ περιστάσεις τῆς Πατρίδος τὸ ἀπαιτοῦν, ἔχει ἤδη γίνῃ εΐς ὄλον τὸν ἄλλον κόσμον, ἀπλῶς ἀπὸ πνεῦμα δικαιοσύνης και ἀνάγκης χρησιμοποίησεως ὄλων τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων μᾶς χώρας διὰ τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς ἰσορροπίαν και ἀκμὴν.

Πρέπει λοιπὸν, πρωτίτως, νὰ καταβληθῆ κάθε ἐνέργεια, ὅπως ὁ ἔμπορος, ὁ τραπεζίτης και ὁ ἐπαγγελματίας ἀκόμη χρησιμοποίησῃ εὐχαρίτως τὴν γυναικῆν ἐργασίαν και διὰ νὰ μὴ παραβλαφθοῦν τὰ συμφέροντά του, ἀλλὰ και διὰ νὰ ἐνισχύσῃ και ἀνακουφίσῃ τὰς οἰκογενείας ἐκείνων, τοὺς ὁποίους τάσσει ἡ Πατρίς προστάτας και φύλακας τῆς ἐθνικῆς τιμῆς και ὑπάρξεώς μας.

Διότι ὄλοι θὰ ἐννοήσουν ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲν ἔχουν μόνον καθήκοντα φιλανθρωπίας, ἀλλ' ἰδίως καθήκοντα ἀλληλεγγύης, καθήκοντα ἀνταποδόσεως μᾶς ὀφειλῆς, μᾶς ὀφειλῆς πρὸς αὐτὴν τὴν χώραν, ἡ ὁποία δὲν πρέπει νὰ περιέλθῃ εΐς οἰκονομικὴν ἀνεπίσκεψιν. Διότι ὄλοι θὰ ἐννοήσουν ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον καλὸς και γενναῖος σιρροτὸς διὰ τὴν ἀμυναν τῆς χώρας, ἀλλ' ἰδίως και κατ' ἐξοχὴν οἰκονομικὴ ἀκμὴ, ἡ ὁποία τονώνει τὸ ἠθικὸν και δυναμώνει πολυτρόπως τοὺς λαοὺς και τὰ ἔθνη.

Ο ΝΕΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ κ. ΖΑΪΜΗΣ

πεθκίνουν κάποτε. Τί μ' αὐτό ; σ' τὴν θέσιν των τῆς ἀντικαθιστοῦν ἀμέσως ἄλλες ποῦ πρὸ πολλοῦ περιμένουν. Ἡ ἴδια τύχη τῆς περιμένει, τὸ ξεύρου, μὰ τὸ ψωμί εΐναι ἀκριβό.

Και γι' αὐτὸ σ' ὄλα τὰ ἀνεμικὰ πρόσωπα ξεχωρίζει κάπου κάπου ἕνα κεφαλάκι με ροδόκκινα μάγουλα, γεμάτο ζωὴ και υγείαν. Εἶναι ἡ καινούρια. Καὶ γρήγορα θὰ σβύσουν τὰ ὄρατα χρώματα μὴ με τὴν υγείαν ποῦ καταστρέφεται, και σὲ λίγο δὲν θὰ διαφέρει σὲ τίποτε ἀπὸ τῆς ἄλλης ἐργάτριες με τὰ ξηρὰ κ' ἀδύνατα πρόσωπα, με τὰ θολὰ μάτια...

Και ὄλα αὐτὰ γιὰ 70 λ. ἔως 1,50 τὴν ἡμέραν.

MIPANTA

Ἡ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ὅχι τῶν νοσοκόμων μόνον, ἀλλ' οὔτε ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι θὰ πρωτοστατήσουν εΐς τὴν φιλανθρωπικὴν κίνησιν, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει σήμερον ἡ κατὰστασις. Καὶ ἀκριβῶς διὰ νὰ μὴ παρουσιασθῆ ἡ ἀνάγκη μεγάλης φιλανθρωπικῆς δράσεως, διὰ νὰ μὴ παραλύσῃ ἀπὸ τῆς μᾶς ἡμέρας εΐς τὴν ἄλλην ἡ ἐργασία και ἐπέλθῃ τρομερὰ και ἀπειλητικὴ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, αἱ γυναῖκες πρέπει νὰ ἐπιστρατευθοῦν εΐς τὴν ἐργασίαν.

Ἐντυχῶς αἱ προλήψεις διὰ τὰς ἐργαζομένας γυναῖκας δὲν ἔχουν πλέον πέρασιν. Ἡ ἐργα-

γραφικωτέρων ακόμη και από της 'Ιτιές, όσον μάς επερίμενε δείπνον πολυτελές, τής αγαπητής φίλης κ. 'Αθηνά; Σπυλιωτοπούλου.

'Εδώ με την μουσικήν του κύματος, τὸ ὅποιον ἐκσπᾶ τρικυμισμένον καὶ ἀνυπότακτον καὶ διασκελίζει ἀκράτητα τὴν μικρὰν γέφυραν τῆς ἀποβάθρας κάτω ἀπὸ πρασινάδες καὶ ὠραία λουλούδια, με λόγια θερμὰ τῆς φιλοξενούσης κυρίας ποῦ συγκινοῦν καὶ ξεκουράζουσι καὶ τονώνουν τὴν ψυχὴν, κλείει ἡ δευτέρα ἡμέρα τοῦ Πατρινοῦ ταξιδιοῦ μου. μία ἀπὸ τὰς πλέον ὠραίας καὶ τὰς πλέον ἱκανοποιητικὰς.

K. PAPPEN

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΑΤΩΝ

'Απὸ τὰ παῖδιά τῶν ἐπιστράτων δὲν πρέπει νὰ λείψῃ τίποτε. Διότι τὰ παῖδιά εἶνε ἡ χηρὰ, τὸ φῶς, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ παρηγορία τοῦ σπιτιοῦ.

Τώρα, ποῦ ὁ ἐπίστρατος, με τὸ ὄπλον εἰς τὸ χέρι, ἀποχωρίζεται τὰ παῖδιά του, δὲν πρέπει νὰ τὸν συνοδεύῃ ἡ μέριμνα καὶ ἡ ἀνησυχία ὅτι τὰ μικρά του θὰ ὑποφέρουν, θὰ στερηθοῦν, θὰ μείνουν χωρὶς φορέματα ζεστὰ καὶ κηπούτσικα καὶ ὅλα τὰ μικρά τίποτε, ποῦ κάμνουν τὴν παιδικὴν εὐτυχίαν.

Αἱ ἀποφάσεις, ποῦ ἐλήφθησαν προχθές, κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, ἐν σχέσει με τὴν ὡς ἐκ τῆς ἐπιστρατεύσεως δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, ἐστράφησαν κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.

Ὁ στρατιώτης, ποῦ αἰσθάνεται τὰ παῖδιά του εὐτυχισμένα καὶ χαρούμενα, δὲν νοσταλγεῖ τὸ σπίτι του, δὲν θεωρεῖ ἀγκαρεῖαν τὴν ἐπιστρατεύσιν.

Καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ στρατιώτου αἰσθάνεται ὀλιγώτερον ὀδυρὸν τὸν πόνον τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς καὶ τὴν ἀγωνίαν τῶν κινδύνων ποῦ διατρέχει, ὅταν τὰ μικρά τῆς δὲν στεροῦνται, ὅταν ἡ θερμὴ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς στοργῆς ἄλλων μητέρων πρὸς εὐτυχισμένων τὰ περιβάλλῃ.

'Αλλως τε, εἰδικὴ ἐφορεῖα μητέρων καὶ ἄλλη κοριτσιῶν ἀσχολοῦνται, κατὰ τὸ Καταστατικὸν τοῦ Λυκείου, εἰς τὸ πῶς νὰ δημιουργοῦν καὶ νὰ παρέχουν χαρὰν εἰς τὰ παῖδιά.

Τώρα, ἡ δρᾶσις αὐτὴ θὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὰ ὑπερτριακώσια μέλη τοῦ Λυκείου, ἀποκλειστικῶς διὰ τὰ παῖδιά τῶν ἐπιστράτων.

Κάθε κυρία θὰ ἀναλάβῃ νὰ φροντίζῃ διὰ τὰ

παῖδιά μίας ἢ δύο οἰκογενειῶν πτωχῶν ἐπιστράτων τῆς συνοικίας τῆς. Καὶ κάθε κυρία θὰ προσηλυτίζη εἰς τὸ ὠραῖον αὐτὸ ἔργον ὅσας ἤμπορῆσι περισσοτέρως ἀπὸ τὰς γνωστὰς καὶ φίλας τῆς, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ δὲν ξέρουν πῶς νὰ σκοτώσουν τὴν ὥραν τῶν.

Φορέματα, ἀσπρόρουχα, παπουτσάκια καὶ κάθε χρῆσιμον πρᾶγμα θὰ παρέχωνται ἀπὸ τὰς κυρίας διὰ μικρῶν τῶν οἰκονομιῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἐλήφθη μία μεγάλη καὶ ὠραία ἀπόφρασις.

'Επρωτάθῃ καὶ ἔγεινε δεκτὸν με ἐνθουσιασμόν, ὅπως ἐφέτος αἱ κυρίαὶ καταργήσουν κάθε εἶδος πολυτελείας, κάθε εἶδος περιττῶν καὶ περιορισθοῦν εἰς τὰ ἀπολύτως χρῆσιμα— καὶ αὐτὰ ἀπλοποιημένα εἰς τὸ κατώτατον ὅριον.

Κάθε κυρία ἤμπορεῖ, με τὴν οἰκονομίαν μίας ἐγκρέττας ἢ με τὴν ἀποφυγὴν ἐνὸς πόκερ, νὰ κάμῃ εὐτυχισμένα δύο-τρία παῖδιά δι' ὅλον τὸν χειμῶνα, παῖδιά, εἰς τὸν πατέρα τῶν ὁποίων θὰ ὀφείλωμεν τὴν ἄμυναν τῆς Πατρίδος, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας μας.

Κοντὰ εἰς τὰ παῖδιά, ἡ κυρία τῆς γειτονίας θὰ γνωρίσῃ καὶ τὴν μητέρα, θὰ τὴν συμβουλεύσῃ, θὰ τὴν ὀδηγήσῃ, θὰ τὴν βοηθήσῃ. Ἐνας σύνδεσμος ποῦ γεννᾷ πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ συμπάθεια, θὰ ἀναπτύχῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μεταξὺ τῆς γυναικούλας, ποῦ θυσιάζει ὅ,τι ἔχει πολυτιμότερον, καὶ τῆς κυρίας, ποῦ αἰσθάνεται καὶ εὐγνωμονεῖ διὰ τὴν θυσίαν αὐτὴν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ καὶ νὰ τὴν μετριάσῃ.

Τὴν παροχὴν ἐργασίας τῆς ραφῆς τῶν ἐνδυμάτων τοῦ στρατοῦ, τὴν ὁποίαν τὸ Λύκειον ἐνήργησε τακτικὰ κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους μας, ἔχει ἤδη ἀναλάβει ὁ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσεως «Πατριωτικὸς Σύνδεσμος», ὁ ὁποῖος θὰ μεριμνήσῃ καὶ περὶ οἰκισθῆποτε ἄλλης ἐργασίας διὰ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπιστράτων, ὡς καὶ περὶ Συσσιτίων καὶ Σταθμῶν.

Αἱ κυρίαὶ ἐν τούτοις τοῦ Λυκείου θὰ συνεχίσουν τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἔργον τῶν τῆς ἐξευρέσεως ἐργασίας καὶ παροχῆς ὀδηγιῶν καὶ συμβουλῶν πρὸς τὰς γυναῖκας, αἵτινες προσφεύγουν εἰς αὐτό.

Πρὸ παντὸς τὸ Λύκειον θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀποκέντρωσιν τῆς ἐργασίας, διότι θεωρεῖ ταπεινωτικὸν καὶ δύσκολον διὰ γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν τὴν συνήθειαν αὐτὴν, νὰ τρέχουν εἰς τὰ γραφεῖα, νὰ συνωστίζονται καὶ νὰ ὑποφέρουν, συχνὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα.

'Ακόμη τὰ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν μέλη τοῦ Λυκείου θὰ προσπαθήσουν δι' ἐνεργειῶν εἰς τὰς

κησε νὰ προσφέρῃ δι' ἕκαστον τῶν ἄνω Παρασημάτων ἀνά δρ. 5,000. Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ὅπως, δι' ἐκκλήσεως τῆς Α. Μ. πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ Ἑλληνας καὶ Ἑλληνίδας, ζητηθῇ ἡ συνδρομὴ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ «Πατριωτικοῦ Συνδέσμου», τὸ ὅποιον ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων καὶ τῶν στρατευομένων ἀνδρῶν.

'Επὶ τοῦ παρόντος, τὰ μὲν τακτικὰ συσσίτια θὰ συνεχίσουν τὰς ἐργασίας τῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ἐγκαθίστανται δὲ δύο νέα, τὸ ἐν εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Πενκακίων καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὴν Γαργαρέτιαν, διὰ τὰς οἰκογενείας τῶν ἐπιστράτων.

Υπάρχει ἐλπίς ὅτι Κυβερνησις, Δήμος καὶ Κοινὸν θὰ βοηθήσουν τὸν «Πατριωτικὸν Σύνδεσμον», ὅπως κατορθωθῇ ἡ δωρεὰν παροχὴ τροφῆς ἐκ τῶν δύο τούτων συσσιτίων εἰς τὰς ἀπορωτέρας οἰκογενείας τῶν ἐπιστράτων.

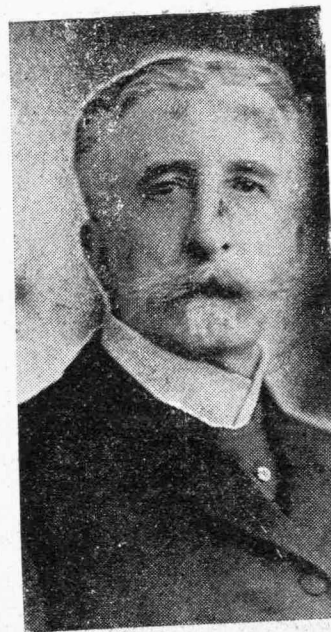
Τὸ τμήμα παροχῆς ἐργασίας ἐν καιρῷ πολέμου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς κ. Κ. Σταθίου, ἀναλαμβάνει ἀμέσως νὰ διδῇ ἐργασίαν ραπτικῆς εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ἐπιστράτων, παραχωρομένης πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς κατασκευῆς τοῦ στρατιωτικοῦ ἱματισμοῦ.

'Εφορεῖα τοῦ αὐτοῦ τμήματος, ὑπὸ τὴν κ. Μιαιτοῦ, ἀναλαμβάνει νὰ ὀδηγῇ καὶ συνδράμῃ τὴν διὰ τῶν γυναικῶν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῶν μικροεπαγγελματιῶν.

Τὸ ὑπὸ τὴν κ. Καμάρα τμήμα τῶν Σταθμῶν ἐγκαθιστᾷ ἀμέσως τοὺς διαφόρους σταθμούς του, κατὰ τὸ προδιαγεγραμμένον σχέδιον. Τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ἀναλαμβάνει ὀλόκληρον ἡ Ἐταιρεία τοῦ Σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

'Εν περιπτώσει πολέμου, θὰ ἐπιστρατευθῶσιν ἀμέσως τὰ τμήματα νοσοκομείων καὶ ἱματιοθήκης, κοινῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, προεδρευομένου καὶ τούτου ὑπὸ τῆς Βασιλείσεως, καθὼς καὶ τὸ τμήμα ἀλληλογραφίας καὶ δωρημάτων πρὸς τοὺς στρατιώτας.

'Ἦδη τὸ τμήμα ἱματιοθήκης πολέμου ἐργάζεται εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Πατριωτικοῦ Συνδέσμου ὑπὸ πρόεδρον τὴν κ. Ἀλεξάνδραν Ἀργελάστον καὶ ἀντιπρόεδρον τὴν κ. Δέσποιαν Βλαστοῦ, αἱ ὁποῖαι μετὰ τῶν κυριῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Τμήματος ἀσχολοῦνται εἰς κοπὴν ἑκατοντιῶν ὄλων τεμαχιῶν νοσοκομειακῶν εἰδῶν καθ' ἑκάστην.

Ο κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ἐπαρχιακὰς πόλεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχουν Παραρτήματα τοῦ «Πατριωτικοῦ Συνδέσμου», οὔτε τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, νὰ ἰδρυθοῦν καὶ ἐκεῖ ἐπιτροπαὶ ἐκ κυριῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ ἀναλάβουν τὰς αὐτὰς ἐνεργείας τῶν μελῶν τοῦ Λυκείου Ἀθηνῶν.

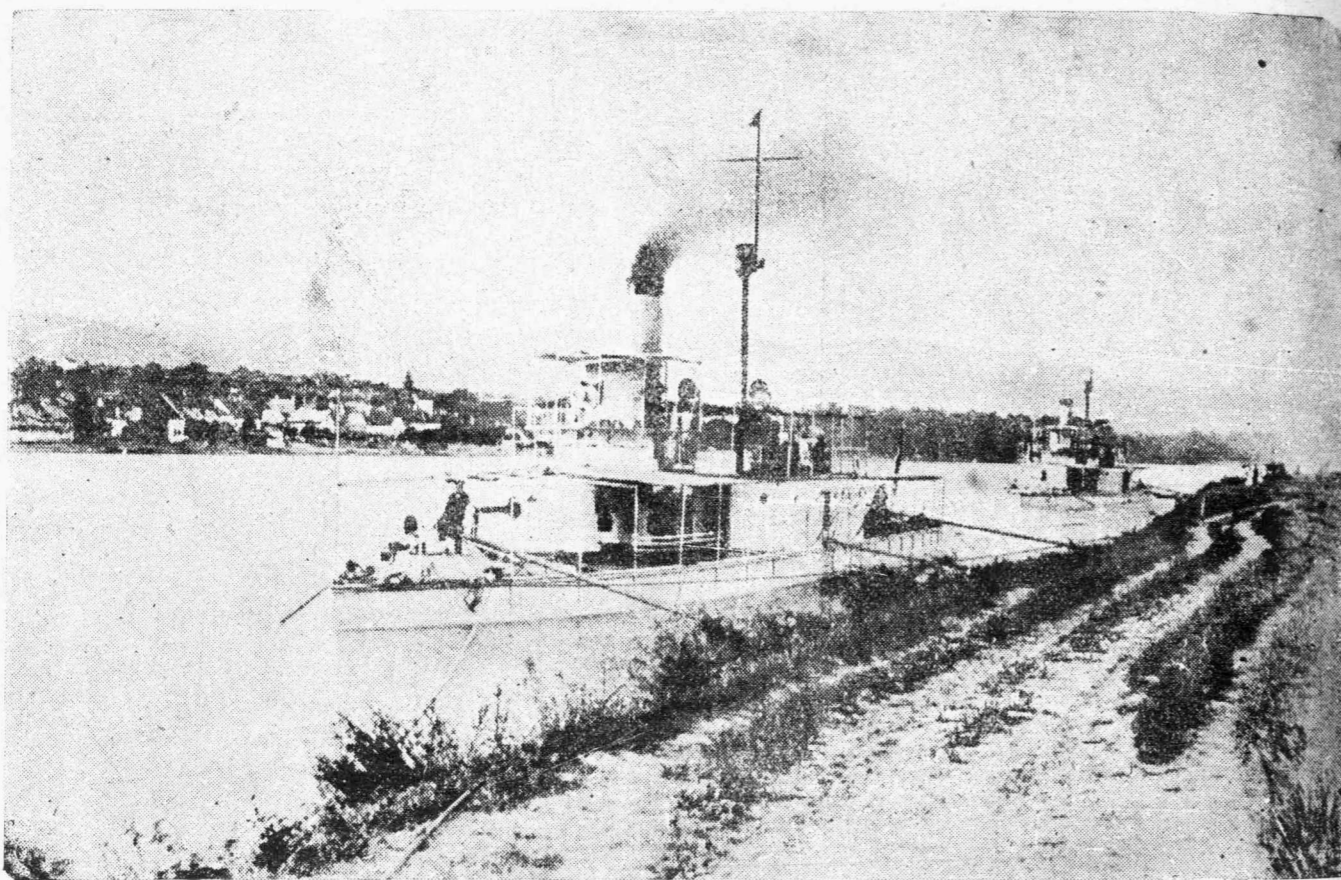
Εἶνε τὸ ἀποκεντρωτικὸν σύστημα τοῦ πηλοῦ καλοῦ καιροῦ τῆς μεταξὺ γειτόνων ἀλληλεγγύης καὶ συμπαιθείας, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὴν ἡθικὴν ἱκανοποίησιν ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως ὁ παρέχων τὴν συνδρομήν.

K. PAPPEN

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

'Ὡς ἐγράψαμεν ἤδη, ἡ συνεδρία τοῦ «Πατριωτικοῦ Συνδέσμου» ἐκλήθη πρὸς λήψιν μέτρων ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς δημιουργηθείσης ὡς ἐκ τῆς ἐπιστρατεύσεως καταστάσεως.

Καὶ πρῶτον ἐκανονίσθη, ὅπως τὰ Παραρτήματα Πειραιῶς, Πατρῶν, Καβάλλας, Θεσσαλονίκης, Ἰωαννίνων καὶ Κερκύρας ἀκολουθήσουν τὰς ἐργασίας τῶν τριῶν πολεμικῶν τμημάτων Ἀθηνῶν: Συσσιτίου, Παροχῆς ἐργασίας καὶ Σταθμῶν. Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα ἡδύ-

Αυστριακά τορπιλλοβόλα διαπλέοντα τὸν Δούναβιν πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἐνισχύσεως τῶν Σέρβων ἐκ Ῥωσσίας.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

(Συνέχεια)

Αὐτὴ εἶχε πραγματικῶς ἐραστήν, μὲ τὸν ὁποῖον συνηγάτο τακτικὰ εἰς τὸ σπιτί μιᾶς προστατευομένης τῆς μητέρας τῆς, ποῦ ἐκάθητο εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς των. Ὅταν ἐβγαίνεν ἀπὸ τὴν συνέντευξιν τῆς ζεστή ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς καὶ τὰ φιλήματα τοῦ ἐραστοῦ τῆς, ἔτρεχεν εἰς τὸ σπιτάκι τῆς Ἄννας, ἀπεμονώνετο μαζὴ τῆς εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ γὰρ νὰ φανῆ εἰς τὴν μητέρα τῆς ὅτι ἦτον εἰς τοῦ κ. Δαρᾶ ὄλην τὴν ὥραν τῆς συνεντεύξεώς τῆς, ἀλλὰ καὶ γὰρ νὰ ξαναζήσῃ τῆς στιγμὲς ποῦ ζοῦσε μὲ τὸν φίλο τῆς, ἐδιηγεῖτο εἰς τὴν Ἄνναν μὲ λεπτομερείας ποῦ ἔκαναν τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδί νὰ κοκκινίξῃ καὶ νὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ ἀηδίαν καὶ ἐντροπήν.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ εὐτυχῶς δὲν ἔμενε τίποτε εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Ἄννας. Ἦτο πολὺ ἀγνή, καὶ ἐζοῦσε εἰς περιβάλλον πολὺ τίμιο, ὥστε

τὰ μυστικὰ τῆς Μαριγούλας νὰ μὴν ἐξυπνοῦσαν τὰς αἰσθήσεις τῆς εἰς κανένα πειρασμόν. Τὰ ρομαντικὰ ἔμως ἐπεισόδια ποῦ τῆς διηγεῖτο ἢ Ἐλένη τῆς ἔκαμναν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν. Ἐκείνη γὰρ νὰ τὴν πείσῃ ὅτι εἶχεν ἐμπνεύσει ἓνα μεγάλο καὶ δυνατὸν αἶσθημα, τῆς ὠμιλοῦσε πάντα γὰρ τὴν ἀπελπισίαν τοῦ νέου ποῦ τὴν ἀγαποῦτε, γὰρ τῆς ὀλόκληρες νύκτες ποῦ ἐπερνοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ σπιτί των, ἀντικρίζοντας τὰ παράθυρά τῆς, γὰρ μιὰ ἀπόπειραν αὐτοκτονίας, ποῦ εἶχε κάμει ὁ νέος, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἀπαντοῦσεν εἰς τὰ γράμματά του καὶ γὰρ ἓνα σωρὸ ρομαντισμοῦ ποῦ ἐδιάβαζεν εἰς παλαιὰ βιβλία, ποῦ παρίσταναν τοὺς νέους ἐτοιμοθανάτους πάντοτε ἀπὸ ἔρωτα.

Εἰς μίαν ὀρισμένην ἡλικίαν τῶν παιδιῶν ὁ ρομαντισμὸς εἶνε κατὰ φυσικόν. Ἡ ζωὴ μὲ τὴν σκληρὰ τῆς πραγματικότητά εἶναι ἀκόμη βιβλίον κλειστό, τὰ πάθη εἶναι ἀγνωστα καὶ μόνον τὸ αἶσθημα βασιλεύει καὶ κυριαρχεῖ καὶ διευθύνει ὀλόκληρη τὴν νέα των σκέψι. Ἡ Ἄννα

Ο κ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ
Ἵπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν

έπεροῦσεν ὦρες δλόκληρες μέ τήν φαντασίαν νά πετᾷ μακρῆς εἰς τήν πόλιν τῶν ἑπτὰ λόφων μέ τούς πολλούς μιναρῆδες, τήν πόλιν τῶν ὄνειρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως τήν περιέγραφεν ὁ δάσκαλός της, ἕνας πατριώτης τῆς Μεγάλης Ἰδέας. Ἐκεῖ μέσα εἰς ἕνα πλούσιο σπίτι ἔβλεπε τόν Στέφα, τὸ νέο καί ὠραῖο παλληκάρι, νά κρατῆ φυλαγμένο τὸ μυστικό του εἰς τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς του, νά χλωμαίνει καί νά μαραινεται, ὅπως ὁ θαυμαστής τῆς Ἑλένης, γιατί δέν μπορούσε νά πετάξῃ κοντά της καί νά τῆς πῆ μέ ὠραῖα καί θερμά λόγια ὅλη του τήν λατρεία.

Μά γιατί ὅμως, ἐσυλλογίζετο ἔπειτα, δέν τῆς τὰ ἔγραφε τὰ αἰσθηματά του αὐτά; Καί ἐδιάβαζε καί ἐξανδιᾶβαζε τὸ τελευταῖο του γράμμα, τὸ μόνο ποῦ τῆς ἔλεγε μέ τρόπο καί πάλι χωρὶς νά τὸ πῆ καθαρά, πῶς μιὰ μέρα θά ἦτον εὐτυχισμένη ἀπὸ αὐτόν. Ἐπρεπε λοιπὸν αὐτὴ νά τοῦ πῆ πρώτη πῶς ἦτον ὁ μόνος της συλλογισμός, ἡ μόνη της ἐλπίδα; Ἐπρεπεν αὐτὴ νά τὸν παρηγορήσῃ καί νά μὴν εἶναι σκληρὴ ὅπως ἡ Ἑλένη, ποῦ ἐφαίνετο τόσο ἀδιάφορη, ἀλλὰ καί τόσο υπερήφανη μαζῆ, γιατί ἕνας νέος ὑπέφερε τόσο πολὺ γι' αὐτήν;

Ἵστερα ποῦ τοῦ ἔγραψε τὸ τελευταῖο της γράμμα καί ὑπεγράφη ἡ φιλεναδοῦλα του, ἐξεμυστηρέυθη τὸ μυστικό της αὐτὸ εἰς τὴν Ἑλένη. Χωρὶς νά τῆς πῆ τί τοῦ εἶχε γράψει, τὴν ἠρώτησε ἀν ἡ ὑπογραφή φιλεναδοῦλα τῆς ἄρρεσε. Ἡ Ἑλένη ἐσήκωσε τούς ὤμους της, ἐφάνη νά ἐσκέπτετο κάτι καί ἔπειτα μέ αὐθεντιαν καθηγητοῦ τοῦ ἔρωτος τῆς ἀπήντησε: Νομίζω ὅτι εἶναι πρόστυχη, μπεμπεδίστικη.

Ἐσὺ τί θά ἔγραφες; ἠρώτησεν ἀπογοητευμένη ἡ Ἄννα, ἐνῶ ἔπερπατοῦσαν ἐπάνω κάτω εἰς τὴν αὐλὴν κατὰ τὸ μεσημεριανὸ διάλειμμα.

Ἐγὼ δέν γράφω, ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη, μέ κάποιαν πικρίαν, σὰν νά ἔλυπεῖτο, διότι ἀπὸ ὅσα ἔλεγε γιὰ τὸν φανταστικό της φίλο, ἡ μόνη ἀλήθεια ἦτον αὐτή.

Μά ἀφοῦ σ' ἀγαπᾷ τόσο γιατί δέν τοῦ γράφεις;

Γιατί, γιατί; Γιατί φοβοῦμαι μὴν παραπέσῃ τὸ γράμμα μου, ὅπως τὸ τριανταφυλλὶ γράμματάκι τοῦ ἀδελφοῦ μου, θυμᾶσαι; Ἐπειτα ἀν τὸ μάθῃ ἡ μαμά μου; Ἄν αὐτὸς ἔλθῃ νά μέ ζητήσῃ; Ἄν οἱ γονεῖς μου τοῦ εἰποῦν ὄχι καί αὐτοχειρισθῇ. Καί ὕστερα νά σοῦ πῶ: Ἐνα κορίτσι καθὼς πρέπει δέν γράφει ποτέ γράμματα 'σέ νέους. Αὐτὸ κάνει πολὺ κακὴ ἐντύπωσι, πρῶτα, πρῶτα 'σχύτους. Ἐτσι

λέει ὁ ἀδελφός μου ποῦ εἶναι νέος καί ξέρει ἀπ' αὐτά. Καί ξέρεις τὰ γράμματα τὰ δείχνουν στοὺς φίλους των.

Αὐτὸ ἦτο τὸ Πάρθειον βέλος, ποῦ εἶχεν ὄλην τὴν κατὰ τῆς Ἄννας ἐκδίκησιν τῆς Ἑλένης καί γιὰ τὴν ἀλληλογραφίαν της μέ τὸν Στέφα καί γιὰ τὸν τελευταῖό της θρίαμβον εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ Ἄννα αἰσθάνθηκε σὰν νά τῆς ἔδιδαν ἕνα δυνατὸ μπάτσο στὸ πρόσωπο. Ἐκοκκίνισεν ὄλη καί σὰν ἡ τελευταία φράσις νά τὴν ἐπλήγωσεν διπλά, γιατί ἔθετεν ὑπὸ ἀμφιβολίαν τὴν εὐκρίνειαν καί τὴν τιμιότητα τοῦ Στέφα ἀπῆντησεν ἀπότομα.

Οἱ νέοι σὰν κι' αὐτόν ποῦ ἀγαπᾷ ἐσὺ, μπορεῖ νά εἶναι τέτοιοι, ὄχι ὅμως καί ὁ Στέφας. Καί σέ παρακαλῶ ἄλλη φορὰ νά μὴν τολμήσῃς νά πῆς κακὸ γι' αὐτόν, γιατί δέν θά σοῦ ξαναμιλήσω.

Ἐγὼ στὸ λέω γιὰ τὸ καλὸ σου, καί γιατί σ' ἔχω φίλη, εἶπεν ἡ Ἑλένη. Νά, θές νά ρωτήσωμεν καί τὴν Λιλίκα ποῦ τὰ ξέρει ὅλα; Δέν ἀκουσες τί ἔλεγε προχθές, πῶς ἐπειδὴ μιὰ θεῖα της εἶχε γράψει εἰς ἕνα νέο ἕνα γράμμα καί ὕστερα τὴν ἀρραβωνίασαν μέ ἄλλο, αὐτὸς ἐπῆγε σπῆτι της καί ἔδειξε τὸ γράμμα τοῦ πατέρα της καί τοῦ εἶπε πῶς ἀν τὴν πάντρευε μέ τὸν ἄλλο, αὐτὸς θά τοὺς σκότῳνε καί τοὺς δύο. Καί ξέρεις πῶς τὴν ἐπυροβόλησε τῆ θεῖα της καί τώρα ἔμεινε γεροντοκόρη καί ὅλο τὴν γελοῦνε καί δέν ἐπῆρε οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλο.

Ἡ Ἄννα ἐπρόσεχε τώρα τρομαγμένη. Καλὸ τί πράγματα ἦσαν αὐτά; Καί πῶς ἦτο δυνατὸν ἕνας ποῦ ἀγαποῦσε μιὰ γυναῖκα νά θέλῃ νά τὴν σκοτώσῃ; Δέν πιστεύω νά εἶναι ἀλήθεια αὐτά ποῦ λές, τῆς εἶπε.

— Νά χαρῶ τὴν μητέρα μου. Νά! νά τὴν νεκροφιλήσω, εἶπεν ἡ Ἑλένη. Πᾶμε νά ρωτήσωμε τὴν Λιλίκα; Θέλεις;

Ἡ Ἄννα ἐπέισθη καί ἔμεινε σκεπτική. Ὅλη της ἡ χαρὰ τῶν τελευταίων ἡμερῶν εἶχε ναυαγήσει μέσα εἰς τὴν σκληράν, τὴν τρομεράν αὐτὴν ἀποκαλυψιν. Λοιπὸν ὁ Στέφας μπορεῖσε νά δείχνῃ τὰ γράμματά της στοὺς φίλους του, μπορούσε νά τὴν σκοτώσῃ μιὰ μέρα, μπορούσε νά πάῃ νά πῆ στὸν πατέρα της τὸ μυστικό της. Καί τότε ὁ πατέρας της!...

Τὸ διάλειμμα εἶχε τελειώσει, ὁ κώδων ἐκτυποῦσε καί τὰ παιδιὰ, ἄλλα κατακόκκινα ἀπὸ τὸ κυνηγητό, ἄλλα ξεκαρδισμένα στὰ γέλοια γιὰ καμμιά ἐξυπνάδα ποῦ εἶχαν ἀκούσει, καί ἄλλα σκαρφαλόνοντα ἀπὸ τὰ κάγκελα, ἀντὶ νά ἀνέβουν τακτικὰ τὴν σκάλα,

ἔτρεχαν στὰς τάξεις, σὰν μελίσι, ποῦ γυρίζει ἀπὸ τὸν ἀγρὸ βομβῶντας. γιὰ νά ξαναρχίσῃ τὴν ἐργασία του.

Μέσα εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν παιδικὴν χαρὰ μόνον ἡ Ἄννα εἶχε χάσει τὴν εὐθυμία της καί ἠσθάνετο σὰν νά τῆς ἐβάραινε τὸ στῆθος ἕνα βαρὺ σίδηρο.

Ἡ Ἑλένη ἦτο κι' οὕτῃ σκεπτική, ἀλλὰ ὄχι λυπημένη· ἐσυλλογίζετο πῶς ἡ Ἄννα θά διέκοπτε περὶ αὐτὴ τὴ γελοία ἀλληλογραφία μ' ἕνα ἀγνωστον νέο, ποῦ δέν ἦταν τῆς περιωπῆς της, ἀφοῦ ἦτο πλούσιος καί ὠραῖος. Καί μιὰ ἀπόμακρη σκέψις της, τῆς ἐπαρουσίαζε πάλιν τὸν Στέφα ἐρωτευμένο μαζῆ της, ἀν ποτε ἤρχετο στὰς Ἀθήνας καί τὴν ἔβλεπε κοντά στήν Ἄννα, ποῦ δέν ἦτον ἔμμορφη σὰν κι' αὐτήν, ἀλλ' οὔτε καί ὠραῖα ντυμένη, ὅπως αὐτὴν τὴν ἐντυνεῖν ἡ μητέρα της.

* *

Εἶχε περάσει μῆνας ἀφότου ὁ Στέφας εἶχεν ἀρχίσει νά ἐργάζεται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πατέρα του. Κάθε πρωτὸ ἀπὸ τὰς ἐννέα ἕως τὰς δώδεκα εὐρίσκετο τακτικώτατα καθισμένος ἐμπρὸς εἰς ἕνα πρόχειρο γραφεῖο μέ σωρὸ ἀπὸ γράμματα ἀνοικτά, βαλμένα ἐμπρὸς του τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο. Ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ μηνὸς ποῦ εἶχεν ἀρχίσει νά ἐργάζεται κάθε πρωτὸ ἕνας ὑπάλληλος τοῦ ἔφερνε τὰ γράμματα τῆς περασμένης ἡμέρας, ἀνοικτά, μέ σειρὰν τῆς ἡμερομηνίας καί σημειωμένο μέ κόκκινο μολύβι τὸ νόημα τῆς ἀπαντήσεως.

Ὁ Στέφας ἔγραφε τὴν ἀπάντησιν. Καί τὸ μεσημέρι ἔπερνε εἰς δέμη τὰ γράμματα ποῦ εἶχε γράψει καί τὰ ἔφερνε εἰς τὸν πατέρα του γιὰ νά τὰ ἐπιθεωρήσῃ καί τὰ ὑπογράψῃ.

Ὁ ἀνὸς πατέρας του τοῦ ἀνέθεσε τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτὴν τοῦ ἔκμειν ἕνα μικρὸν λόγον, μέ φράσεις πομπῶδεις, μέ τὰς ὁποίας ξεχωριστὰ ἐχρωμάτιζεν ὅτι ἡ ἀλληλογραφία ἦτο μιὰ ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας ἐργασίας τῆς Τραπεζιτικῆς ὑπηρεσίας καί ὅτι ἠλπιζεν ὅτι θά ἐδεικνύετο ἀνταξίος τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Ὁ Στέφας τὸν ἠκουσε, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Ὁ νοῦς του ἐπετοῦσε ἄλλοῦ, σὰν νά ἔβλεπεν ἀπὸ τώρα τὴν στιγμὴν ποῦ θά ἐλευθερώνετο ἀπὸ τὸ κλουβὶ ἐκεῖνο μέ τῆς ἀτελείωτες θυρίδες καί τὰ συρτάρια γύρω του. Καί γι' αὐτὸ μέ τὴν τελευταία λέξι τοῦ πατέρα του ἐστέναξεν ἀνακουφιστικὰ καί ἀκολούθησε τὸν ὑπάλληλον, ὁ ὁποῖος θά τὸν ὠδηγοῦσεν εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Ὁ πατέρας του δέν ἱκανοποιήθη ἀπὸ τὸν στεναγμὸν τοῦ παιδιοῦ του. Εἶχε μεγάλην

βεβαιότητα ὅτι τὰ λόγια ποῦ εἶπεν ἦσαν ὠραῖα καί εὐγλωττα καί ὅτι ἐφέρετο ὡς τέλειος καί ἀμεμπτος πατέρας. Δέν ὑπέθεσε λοιπὸν ὅτι ὁ Στέφας ἐστέναξεν ἀνακουφιστικὰ γιατί εἶχε τελειώσει ὁ λόγος του. Ἴτωι γιατί εἶχε φρονηθῇ ὅτι θά τὸν ἐβάζαν εἰς τὸ λογιστικὸν τμήμα καί ἀνακουφίζετο διότι ἐσώθη ἀπὸ τοὺς ἀριθμούς. Ἴσως γιατί ὅταν ἔρχισε νά ὁμιλῆ εἶχεν ὑποθέσει ὅτι θά τοῦ ἀνέφερε τῆς σκηνῆς ποῦ εἶχαν συμβῆ εἰς τὸ σπίτι γιὰ τὴν ἀντιπάθειαν ποῦ εἶχε δεῖξει γιὰ τῆς λογιστικῆς ἐργασίας. Ἴσως γιατί μέ τὰ λόγια τοῦ πατέρα ἐνόησεν ὅτι ἐξησφάλιζε πλέον τὸ μέλλον του.

Ὅλες αὐτές ἡ σκέψεις ἀπησχόλησαν ἀκόμη καί τὸ μεσημέρι τὸ πνεῦμα τοῦ τραπεζίτου. Ἄν δὲ καί ἡ χαρὰ ποῦ ἠσθάνετο, ἦτο μεγάλη διότι χωρὶς νά συγχισθῇ περισσότερο καί χωρὶς νά μεταχειρισθῇ βίαια μέσα εἶχε φθάσει εἰς τὸν σκοπὸν του, ὅμως τὸ μεσημέρι ἀφοῦ ἀνήγγειλεν ἐπισήμως εἰς τὴν μητέρα του τὴν κατὰ τὰξιν τοῦ υἱοῦ του εἰς τὸ γραφεῖον, τοῦ ἐζήτησεν ἀπότομα κάπως τὰς ἐντυπώσεις του.

Ὁ Στέφας ἀπήντησεν ὅτι δέν ἠμποροῦσεν ἀκόμη νά ἔχῃ καμμίαν ἐντύπωσιν ἀπὸ ἐργασίαν τὴν ὁποῖαν δέν εἶχε λάβει τὸν καιρὸν οὔτε νά ἀντιληφθῇ...

Ὡ! βέβαια! Γι' αὐτὸ καί ἀρχισες μέ στεναγμούς, εἶπεν.

Δέν ἐκατάλαβε ἀκόμη τὴ γλύκα τῆς δουλειᾶς. Δέν αἰσθάνθηκε τὴ συγκίνησι ποῦ σοῦ δίδει πτερὰ μέ τὴν εἶδησιν ὅτι μιὰ ἐπιχειρήσις ἐπέτυχεν, ὅτι ἕνας θησαυρὸς ποῦ ἐκυνήγησες μέ τόσους κόπους καί τόσες θυσίας, γίνεται τέλος πάντων κτῆμα σου, ὅτι μέ μιᾶς καλῆς στιγμῆς ἐμπνευσι κερδίζεις μέσα σὲ μιὰ ὥρα ὅσα δέν κερδίζει ἕνας γραφιάς εἰς ὄλην τὴν ζωὴν.

Γι' αὐτὸ καί σ' ἐβάλα εἰς τὴν ἀλληλογραφία, γι' αὐτὸ θά σοῦ δώσω τὴν ἀπάντησι στὰ τηλεγραφήματα. Γιατί μόνον στὰ τμήματα αὐτὰ θά ἐνοήσῃς τὴν ποίησι τοῦ κέρδους, θά αἰσθανθῇς τὴ μεγάλη δύναμι ποῦ κρύβει τὸ χρῆμα μέσα εἰς τὴν λάμψι τοῦ χρυσοῦ, ποῦ ἐμεῖς δέν τὸ μετροῦμεν λίρα, λίρα, δέν τὸ ἐγείζομεν μέ τὸ χέρι, παρὰ τὸ φτυαρίζομεν μέ τὰ χρυσὰ φτυαράκια καί τὸ ζυγιάζομεν μέ τῆς χρυσῆς ζυγαριᾶς.

Ἡ γιὰ τὸ Στέφα τόσο εἶχεν ἐνθουσιασθῇ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ γυιοῦ της, ὥστε ἄφησε νά τῆς πέσῃ τὸ πηροῦν ἀπὸ τὰ χέρια. Τὰ ματάκια της τὰ ρυτιδωμένα καί ζαρωμένα μέσα στῆς βαθουλῆς κόγχης των εἶχαν διὰ μιᾶς μεγαλώσει, ξεζαρώσει, στρογγυλέψει. Χρυσῆς

λάμψεις έπετιούνταν από όλο της τό πρόσωπο, 'σάν νάβλεπεν έμπρός της ποτάμια από χρυσάφι, 'σάν νά αίσθάνονταν μέσα εις τό γεροντικό της σώμα νά πλημμυρή νέα ζωή, δυναμωμένη από τήν παντοδυναμία του χρήματος, που μέ τόσον λυρισμόν ύμνούσεν ο γυιός της. Γενεές ολόκληρες τών δικών της επέρασαν έμπρός στα μάτια της σάν άληθινή φαντασμαγορία. "Ολοι Χιτώτες νοικοκυραίοι, όλοι άνθρωποι του παρᾶ, όλοι κοσμοξενητεμένοι, που κατώρθωσαν πανταυ νά γίνουν πρώτοι και καλύτεροι, νά άνέβουν όλα τά σκαλοπάτια του μεγαλείου, νά δώσουν διδάγματα της μεγάλης επιστήμης του πλούτου εις τά μεγαλύτερα έθ.η και τους σημαντικωτέρους λαούς.

"Ω! Γιατί νά μή μπορέϊ ο γυιός της νά πάρη τό πατρικό της όνομα, που ήταν 'σάν περιγαμνηή άρχοντιάς, 'σάν σημαία 'Ελληνική, που εκήρυσσε τήν παντοδυναμία του 'Ελληνικού πλούτου εις τά τέσσαρα σημεία του κόσμου! Με τί φτερά θά έξεπεντιούνταν στη ζωή και ο έγγονός της, και πώς θά περιφρονούσε τότε τήν στενοκέφαλη τή μάνα του με της ιδέες της για τά βιβλία και τά γραμματα πουχανε τον καιρόν της άδικα.

Ευτυχώς που η μητέρα του Στέφα δέν είχε κατέβη στο τραπέζι τήν ήμέραν αυτή. 'Ητον αδύνατον νά μή επροδίδετο η αποστρόφή της προς της μεγαλαυχίες αυτές του άνδρός της, προς τά χρυσά μεγαλεία, που εκρυβαν τόσα φερμάκια και τόσες ψυχικές σκληρότητες, αδύνατον νά μήν αίσθάνονταν τήν καρδιά της νά ματώση μιὰ φορά ακόμη, γιατί ο άνδρας της σκληρότερος και από τό χρυσάφι του δέν είχε ποτέ του αγαπήσει και πονέσει τίποτε άλλο από τά χρήματά του και από τον εαυτό του.

'Η 'Αγγλίδα γκουβερνάντα εις τήν περιγραφή αυτήν της χρυσής παντοδυναμίας είχαν αίσχυνθη κάτι 'σάν ζάλη, σάν μέθη νά τήν κυριεύη. 'Υπήρχαν λοιπόν άλήθεια άνθρωποι που εκέρδιζαν μιὰ στιγμή ό,τι δέν θά εκέρδιζεν αυτή όλη της τή ζωή. Και ο άνθρωπος που εξαπλωνε με τόσην αυθάδειαν τήν θρασύτητα του πλούτου του ζούσε τόσα τώρα χρόνια μαζί της και της έλεγε πώς τήν αγαπά, χωρίς ποτέ νά της αυξήση τά διακόσια φράγκα που της έδιδε τό μήνα για όλες της υπηρεσίες της, χωρίς τά δύο δώρα που της εκανε Χριστούγεννα και Πάσχα νά αξίζεν ούτε ένα λεπτό περισσότερο του ενός χρόνου από τον άλλον.

"Ο Στέφας είχε μείνει ασυγκίνητος από όλην αυτήν τήν χρηματικήν ρητορείαν. Με τό τελευταίο γραμματάκι της "Ανας στην τσέ-

πη του, γεμάτο δύναμιν και υπερηφάνειαν, αλλά και κάποια ασυνείθιστην τρυφερότητα, ησθάνετο ήδονήν άληθινήν. Δέν άλλαζε τήν στιγμήν αυτήν όλους τους χρυτούς πακτωλούς που εκυνε με τόσην επιτηδειότητα ο πατέρας του μπροστά του με τά άπλα και δυνατά λόγια του άνήλικου αυτού κοριτσιού, που αγαπούσε χωρίς νά τό γνωρίζη. Και δέν έβλεπε τήν ώρα νά τελειώση τό φαί, για νά κλεισθή μόνος του στο δωμάτιό του, νά ξαναδιαβάση τό αγαπημένο γραμμα και νά αφήση ελεύθερη τήν φαντασία του εις τά άτελείωτα σχέδια που εκανε κάθε μέρα για τό μέλλον.

Και πραγματικώς ευθύς που εύρέθηκε μόνος και εκδιάხσε για είκοστή ύσως φορά τό γραμμα της "Ανας εκάθισε νά της απαντήση. 'Εκείνη η λέξις της Φιλεναδούλας εις τό τέλος τον είχε τρελλάνη τήν επαντάζονταν μικρούλαν όπως ήταν μέσ' στην άγκαλιά του, σάν κάτι μεταξύ αδελφής και γυναικούλας του και τά παραμύθια που είχε διαβάσει μικρός εκζωντάνευαν εμπρός του τό μικρό κοριτσάκι πότε με χρυσά μαλάκια και μάτια γαλανά 'σάν μωσάια, και πότε με μάτια μαύρα που εκυναν φωτιές και με μέτωπο που στόλιζαν τά περὶ ώραία λουλούδια του κόσμου.

Μιὰ άληθινή έρωτική εκξαψις, ύσως από φυσική επανάστασι του εγώ του για τήν ζωήν που ηθελε νά του επιβάλη ο πατέρας του, τον εκυρίευσε και τό γραμμα του αρχισε με φωτιά, καθαρά τώρα και ολοφάνερη όμολογία της ψυχής του, που εκυπνοούσεν όρμητικα εις τον πρώτον και άληθινόν έρωτα.

ΜΑΤ'Α

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ

— Μα γιαγια, είμαι πολυ νέα ακόμη, δεκοκτώ χρόνιον μονάχα, δέν θά μπορούσα νά περιμένω λιγάκι ακόμη για νά πανδρευθῶ;

— Μαρούζα μου, εκω τέσσαρης φορές τά χρόνια σου... και ο θάνατος δέν περιμένει.

— 'Ο θάνατος, κακή γιαγια! μα θά ζήσετε εκατό χρόνια. Κυτάξετε, δέν ειθε γρηά.

'Η Μαρία Διονυσία ήταν καθισμένη στα γόνατα της κυρίας Ζολάν, και με μιὰ χαϊδευτική κίνησι τήν ανάγκαζε νά στρέψη τό κεφάλι της προς τον καθρέπτη. Τό καθαρό γυαλί εκαθρέπτιζε τά ασχημένα μαλλιά, που ακουμπούσαν στις χρυσόξανθες μπουκλιες. Και στις δύο εποχές της ζωής, του χιονιού και του ήλιου, η λεπτες γραμμές του προσώπου ησαν σχεδόν όμοιες. 'Η γιαγια ήταν άλλοτε ώραία

και ήταν πάντα μαζί της. Δέν σε συγκινεί αυτό;

'Η Μαρία Διονυσία εκούφρωσε τά φρύδια.

— Για έναν άνδρα, τό βρίσκω μάλλον κουτό.

— Σωπα, άνόητη. 'Ο κύριος Ζυμέλ θέλει μιὰ γυναίκα απλή, καλή, από καλήν οικογένεια... Θά εκρεσθή με της δέκα σου χιλιάδες... 'Εχει άλλως τε μιὰ εκτακτη θέσι. Είναι από τους καλλιτέρους υπαλλήλους του 'Ιουλίου δέ Κρουά και θά γίνη σε λίγο γενικός διευθυντής. Βέβαια, μικρούλα μου, ξεύρω πώς η κόρη του πλοιαρχου δέ Ζολάν μπορούσε νά είναι περισσότερο απαιτητική... 'Αλλά πρέπει νά εκρεσθής εις αυτό τό γάμο, αφού ο ίδιος ο δουξ δέ Κρουά κάνει αυτοκίνητα και τά πωλεί.

— Και η δεσποινίς δέ Ζολάν ζωγραφίζει και κεντά για νά αγοράση φορέματα, εκπροσθεσε με' ένα κρυσταλένιο γέλιο η νέα. Ξεύρετε γιαγια, εκώ είμαι πρόθυμη νά όνομασθῶ κυρία... αδιάφορο τί, αλλά θέλω ν' αγαπῶ τον άνδρα μου. Πώς θά ξεύρω αν με' άρέση αφού δέν τον είδα ποτέ;

— Θά τον δής. Τά Χριστούγεννα η κυρία Σετουρνέλ, η γυναίκα του γενικού γραμματέως των εργοστασιών Κρουά κάνει δένδρο, και θά σε προσκαλέση. 'Η κυρία 'Εβρόν που θά πάη με τά παιδιά της, θά σε πάρη μαζί της. 'Εκει θά σου τον συστήσουν, και θά μιλήσετε.

— Βέβαια, εμπρός σε τόσους ανθρώπους, που θά ξεύρουν περι τίνος πρόκειται και θά μάς παρακολουθούν! Τί γέλοιο πράγμα γιαγια! 'Αν μπορούσαμε νά είμεθα μόνον οι δύο μας, θά ηταν πολυ πειό ευχάριστο.

'Η κυρία δέ Ζολάν εκιναχθη: Μαρούζα δέν ξεύρεις τί λές, μπορείτε νά μιλήσετε οι δύο σας εκτω και μπροστά σε κόσμο.

— Μπροστά σε ξένο κόσμο ναί, θά ηθελα νά κάμω ένα γάμο ρομαντικό, Γιαγια, επιμένετε στ' αλήθεια νά γνωρίσω αυτόν τον κύριο;

— Και βέβαια επιμένω...

— Καλά λοιπόν, θά τον δῶ. Μα ειθε εντελώς βεβαία πώς είναι αδύνατον νά συναντηθῶμε μόνον οι δύο μας κάπου;

Αυτήν τήν φορά η γιαγια εκθύμωσε στ' αλήθεια. 'Αλλά τά μαύρα μάτια της Μαρίζας εκγελοσαν κάτω από της βλεφαρίδες που εκμοιζαν σάν ζωγραφιστές, εκγελοσαν ακόμη όταν εκρόγότερα, μόνη στο δωμάτιό της κοντά στο παράθυρο, εκύτταζε λίγο όνειροπῶλος τά δένδρα που ο χειμῶνας είχε μαδήσει. 'Ανάμεσα σ' αυτά ύψώνετο ένα εκλατο και η Μαρίζα εκκέπτετο πώς εκμοιζε 'σάν μεγάλο Χριστουγεννιάτικο δένδρο. 'Εκάθησε στο μικρό της

Ο.Κ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

'Υπουργός των Οικονομικών.

κοπέλλα και τό παιδί θά εκγίνετο άργότερα ώραία γρηούλα.

— 'Εστω, ειπε, χαμογελώντας η κυρία Ζολάν, είμαι νέα, και θά φθάσω τήν ηλικία των πατριαρχών, αλλά με όλην αυτήν τήν ώραϊκην νεότητα, δέν μπορώ νά σηκωθῶ από τήν πολυθρόνα μου. 'Ισως για' αυτό σε άνεθρεψ τόσον ασχημα, δεσποινίς. 'Η αρρώστια μου, η δυσκολίες της ζωής, τά οικονομικά μας εκαμαν τήν εκγονή μου ένα αγριμάκι, ένα ανυπότακτο φυτό... Μή γελᾶς! Νομίζεις πώς δέν λυποῦμαι όταν σε βλέπω νά βγίνης μόνη σου για νά πηγαίνης στα μουσεια η για νά πωλῆς της ζωγραφίες που κάνεις; Και νά αιθάνομαι πώς δέν εκεις κανένα νά σε προστατεύση; 'Όταν πανδρευθής θά ζής ζωή τακτική και εκώ θά κοιμοῦμαι ησυχη, και θά περιμένω με χαρά πότε νά φιλήσω τά διςέγγονά μου. 'Ο γάμος σου με' ανητυχούσε πολυ, παιδάκι μου. Πώς νά πανδρευθῆ ένα κορίτσι που δέν εκει προικκ, που δέν πηγάνει στον κόσμο, που δέν γνωρίζει παρά γέρος μονάχα; Τώρα χάρις στην κυρία 'Εβρόν, η θεία πρόνοια ηλθε νά μάς βοηθήση. Μου ειπαν πώς ο Φίλιππος Ζυμές είναι πολυ σοβαρός νεος, εκυπνος, τίμιος, με μαλακό και εκκολο χαρακτῆρα. Τον άνεθρεψε κ' εκείνον η γιαγια του,

γραφείο. ἐπῆρε ἓνα λεπτό γαλαζιο χαρτί, ἀνοιξε τὸ καλάμαρι, ἐβούτηξε τὴν πέννα...

— Πολὺ ποῦ μὲ μέλλει γι' αὐτὸν τὸν γάμο! ἐψιθύριτε. Καὶ ἀργὰ ἀργὰ ἡ Μαρίκ Διονυσία δε Ζολάν ἀρχισε νὰ γράφῃ.

* *

Ἄφου ἐτελείωσε ὅλες τῆς ἐργασίας τῆς ἡμέρας ὁ Φίλιππος Ζυμέλ. μὲ τὸ συνηθισμένο του σοβαρὸ καὶ ἐπίσημο ὄφος ἐζήτησε ἀπὸ τὸν δούκῃ δὲ Κρουά τὴν ἀδειαν νὰ τοῦ μιλήσῃ ἰδιαιτέρως. Ἐφάνετο στενοχωρημένος, ἀνήσυχος.

— Τί τρέχει, Ζυμέλ; ἠρώτησεν ὁ δούξ, ἐνῶ τοῦ ἔδειχνε μίαν πολυθρόνα κοντὰ στὴ φωτιά.

— Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, κύριε δούξ, μ' ἐπεδοκιμάσατε, ὅταν σὰς εἶπα ὅτι πρόκειται νὰ πανθρευθῶ.

— Ναι θυμοῦμαι. Σοῦ ἐπρότειναν μίαν μικρὴ ὄρφανή, ποῦ τὴν ἀνέθρεψε ἡ γιαγιά τῆς. Σοῦ εἶχαν εἰπῆ πολλοὺς ἐπαίνους γι' αὐτὴν.

Σὲ μὴ κίνησι τοῦ Ζυμέλ ὁ δούξ διεκόπη.

— Μήπως ἡ πληροφορία δὲν ἦσαν ἀληθινές;

Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ὁ Ζυμέλ, ἐτράθη ἀπὸ τὴν τσέπη του ἓνα γαλαζιο λεπτό χαρτί.

— Κύριε, εἶπε, εἴθε ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἐκτιμῶ περισσότερο στὸν κόσμον, ἡ ἐμπιστοσύνη μου σὲ σὰς εἶναι ἀτελείωτη. Διαβάσατε αὐτὸ τὸ γράμμα, θὰ καταλάβετε...

Καὶ τὸ ἔλαφρὸ χαρτάκι ἐπέρασε ἀπὸ τὰ χονθὰ βραχίλια χέρια τοῦ Ζυμέλ εἰς τὰ λεπτὰ νευρικὰ δάκτυλα τοῦ δούκου, ὁ ὁποῖος ἀρχισε νὰ τὸ διαβάσῃ.

Κύριε

Γνωρίζετε βέβαια καλλίτερα ἀπὸ μένα τὰ σχέδια ποῦ οἱ φίλοι μας ἔκμασαν διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν εὐτυχίαν σας καὶ τὴν ἰδικὴν μου. Λέγουν ὅτι ἡ πρόνοια μᾶς προώρισε νὰ ζήσουμε μαζύ. Δὲν γνωρίζομεθα διόλου, ἀλλὰ τὰ Χριστούγεννα θὰ συναντηθῶμε σὲν κατὰ σύμπτωσιν καὶ τότε φαίνεται ὅτι θὰ γνωρισθῶμε πολὺ καλὰ, ἔσον χρειάζεται γιὰ νὰ ἀρραβωνισθῶμε...

Δὲν ξεύρω κύριε τί σκέπτεσθε δι' αὐτὰ τὰ σχέδια, ἔπει ἡ ἐκλογή τῆς καρδιάς μετρᾷ τόσο λίγο. Ἐγὼ εἶχα ὀνειροπωλήσει ἓνα ρομαντικὸ γάμο. Ὁμολογῶ πῶς αὐτὰ εἶναι ἀτοπίαι, ἔμω... ἔμω αὐτὴ ἡ συνάντησις, ἡ τόσο καλὰ διοργανωμένη, δὲν μοῦ ἀρέσει. Ἐκτεφθήκατε τί γελοῖον κωμῶδιον θὰ παίξωμεν ἐνῶ τριγύρω οἱ φίλοι μὲ τὰς κληρὰς προθέσεις θὰ μᾶς βλέπουν...

Μοῦ ὠμίλησαν πολὺ γιὰ σὰς, καὶ βεβαίως θὰ σὰς ὠμίλησαν πολὺ γιὰ μένα. Μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι ἂν ἀνταλλάσσαμεν οἱ δύο μας λίγες λέξεις ἔστω καὶ κοινοτυπίας θὰ ἐμαθίναμε ὁ ἓνας διὰ τὸν ἄλλον πολὺ περισσότερα πράγματα παρὰ ὅσα μᾶς εἶπαν. Τότε ἐσκέφθηκα. Γιατί νὰ μᾶς ἀρνοῦνται αὐτὲς τὲς λέξεις ποῦ λένε τόσα πράγματα; Ποῦ θὰ ἦταν τὸ κακὸ; Νὰ λοιπὸν τί σὰς προτείνω κύριε:

Ἀῦριον θὰ περάσω, ὅπως συνειθίζω, τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸ Λουδβρον. Ἐλάτε νὰ μὲ συναντήσετε. Ὡς τὰς δύο θὰ στέκωμαι ἐμπρὸς εἰς τὴν Νίκην τῆς Σαμουράκης, θὰ φερῶ ἓνα μπλέ φόρεμα, ἓνα καπέλλο ἀπὸ γούνα καὶ ἓνα μπουκετάκι μενεξέδες. Ἔτσι θὰ μὲ γνωρίσετε. Θὰ μιλήσωμε σὰν φίλοι, καὶ θὰ προσπαθήσωμε νὰ εἴμεθα ἀληθινοὶ στὰ λόγια μας, στὴ φωνή μας, στὸ βλέμμα μας. Καὶ ἔταν γέινει ἡ ἐπίσημος συνάντησις δὲν θὰ εἴμεθα πλέον ξένοι.

Εἶναι τρομερὰ αὐτὰ ποῦ σὰς γράφω. Μὴ νομίζετε ὅτι δὲν τὸ ξεύρω. Ἡ γιαγιά μὲ μαλώνει συχνὰ γιατί εἶμαι ἓνα ἀγρίμι, ἓνα εἶδος κακοῦ χύρτου. Μὴ μὲ κρίνετε λοιπὸν ὅπως τὰ ἄλλα κορίτσια, ἂν ἔχω τὸ λάθος νὰ σκέπτομαι, πῶς ἀφοῦ ἡ γιαγιά μου εἶναι ἔτοιμη νὰ μὲ δώσῃ σὲ σὰς γιὰ ὅλη μου τὴ ζωὴ, ἡμπορῶ νὰ σὰς ἐκτιμῶ ἀρκετὰ, ὥστε νὰ μείνω μαζύ σας δύο ὧρες.

Δὲν θέλω ἀπάντησιν. Ἄν ἡ πρότασις μου σὰς σκανδαλίξῃ μὴν ἔλθετε. Θὰ πῆ πῶς δὲν μὲ ἐκαταλάβατε. Μετὰ τὴν συνάντησιν τῶν Χριστουγέννων, μπορεῖτε νὰ πῆτε ὅτι μὲ ἠθέλατε πειὸ ψηλὴν, ἢ πειὸ κοντὴν κ' ἐγὼ θὰ εἶπῶ ὅτι τὸ χρῶμα τῶν μουστακίων σας δὲν μ' ἀρέσει.

Εἰς τὴν τιμιότητά σας τὸ γράμμα αὐτὸ ἐμπιστεύομαι τὸ ὅποιον σὰς παρακαλῶ νὰ κάψετε». Καὶ ὑπέγραψε μὲ μεγάλα καὶ καθαρὰ γράμματα ὀλόκληρο τὸ ὄνομά τῆς.

Gui de Chantepleure (Μετὰφρασις Μ. Κ)

ΠΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

Γ'

Ἡ μετάφρασις τῆς Ἰλιάδος, τῆς ὁποίας μία μόνον ραψωδία μέχρις ὧρας ἐδημοσιεύθη, εἶναι πρόοδος προφανής. καθότι ἐν αὐτῇ ἐξευρέθη τὸ ἀληθὲς μέτρον τῆς συγκράσεως τῶν συγχωρευμένων στοιχείων χωρὶς νὰ προσβάλλεται τὸ αἶσθημα τῆς ἀναλογίας. Καὶ τέλος ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ «Ἀμλέτου» ἡ γλώσσα τοῦ δράματος, διὰ τῆς ὁποίας ἀνιψοῦται τὸ κοινὸν διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν λέξεων, ἐπιτηδείας πλοκῆς τῆς συντάξεως, τεχνικῶν μεταθέσεων λέξεων, ἀλ-

λοτε ἀναπολοῦσαι τὴν γλώσσαν τοῦ ἔπους, ἀλλοτε τὴν τοῦ μέλους, κράμα θαυμασιώτατον, ἐὰν ἐκτελήται ὡς δεῖ, διὰ τῆς χρήσεως τοῦ δεκατρισυλλάβου στίχου, ὅστις ἀφανής, τὸ πρῶτον ἀνιψοῦται ἐν τῷ «Ἀμλέτω» μεγαλοπρεπῆς ὡς ἐπικός, ἀλλ' εὐκαμπτος, ποικίλος εἰς τονισμούς, τομὰς καὶ διαιρέσεις, ἡ γλώσσα τοῦ δράματος προσλαμβάνει τὸν κατάλληλον τύπον, καὶ πολλὴν ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τὴν γλώσσαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων τραγικῶν. Ταῦτα πάντα προσεπικυροῦνται διὰ παραδειγματῶν εἰλημμένων ἐξ ὅλων τῶν μεταφράσεων, ἀδύνατον δὲ νὰ μὴ ὑποστῇ τις τὸ θέλημα γλυκυτάτων τιμῶν στίχων τῆς Ὀδυσσείας, τοῦ λαμπρῶς ἀποδοθέντος ἀποχαιρετισμοῦ τοῦ Ἐκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, καὶ τῶν ρυθμικωτάτων καὶ γεμάτων ἀπὸ κίνησιν καὶ ζωὴν δεκατρισυλλάβων τοῦ «Ἀμλέτου» οἷτινες ὅμως ἐνοχλοῦσι τὰ ὄρα τῶν συνειθισμένων εἰς τὰ ὀρχηστικά καὶ ὁμοειδῆ μέτρα, ὡς γερμανικαὶ τινες συμφωνίαι τοὺς διεφθαρμένους ἀπὸ τὰς μελωδίας τῶν γαλικῶν κωμειδουλίων. Ἀδύνατον δὲ νὰ μὴ ἀποθαρμάσῃ—ὁ τρέφω, ἐννοεῖται, τὴν αἴσθησιν τοῦ ρυθμοῦ—τὴν περιγραφὴν λ. χ. τοῦ θανάτου τῆς Ὀφελίας, καὶ νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἐξευρέθη ὁ στίχος τοῦ νεωτέρου δράματος.

Περὶ τὸν ἥλιον τοῦ κ. Πολυλά πάντες σχεδὸν οἱ πλανῆται τῆς ἡμετέρας φιλολογίας γοργῶς ἐμφανίζονται, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων μέχρι τῶν νεωτέρων, καὶ πρὸ πάντων ὁ κ. Καλοσγούρος, ἀλλὰ διεξοδικώτερον, ἄλλοτ' ἐν παρόδῳ, ἔχει ἔτοιμον νέον τιμὴ καὶ βαθὺν χαρακτηρισμόν. Παλῶν περὶ τοῦ κ. Ψυχάρη ἀναγνωρίζει τὸ σεβαστὸν καὶ ἀναγκαῖον τῶν γλωσσολογικῶν αὐτοῦ θεωριῶν, ἀλλ' ἀποκρούει τὴν γνώμην, καθ' ἣν τὰ ἐκ τῶν θεωριῶν τούτων ἐξαγόμενα δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀπόλυτον κύρος ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς ἐιαμορφώσεως τῆς γλώσσης. Τὴν μεγάλην ποιητικὴν Σχολήν, ἣτις ἀπὸ τοῦ Σολωμοῦ μέχρι τοῦ Βιζυηνοῦ, Δροσίνῃ καὶ λοιπῶν, δι' ἔργων καθαρώς δημοτικῶν, κατῴρθωσεν νὰ ἀντιδράσῃ «πρὸς τὴν κενὴν ἀληθοῦς αἰσθήματος ἐνέργειαν τῶν καθαρῶν», καὶ κατῴρθωσεν νὰ ἀποδιώξῃ τὴν καθαρῶσαν ἐκ τῆς ἐπικρατείας τῆς ποιήσεως, θεωρεῖ ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς ἐγνώμοσύνης, ἂν καὶ ἐν γένει μέμφεται τούτους εἰς ταύτην ἀνήκοντας, ὡς ἐκ προλήψεως ἀποκλείοντας τὴν ἰδέαν τῆς πλήρους ἀναπτύξεως τῆς δημοτικῆς καὶ περιορίζοντας τὴν ποίησιν, συνεπῶς δὲ καὶ τὴν ἐξογραφίαν, εἰς τὸν καθαρῶς δημοτικὸν κύκλον. Τὴν ἐπιστημονικὴν γλώσσαν τῶν Διοσκουρίων τῆς Τεργεσταίας Σχολῆς, τῶν σοφῶν Θερεϊανοῦ καὶ Λειβαδά, χαρακτηρίζει ὡς καθιερώσαν, λογικώτερον ἄλλων, τὸ σύστημα

τῆς καθαρῶσεως καὶ καταδείξαν «τί δύναται ἡ καθαρῶσα κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς νοουμένη, καὶ τί οὔτε δύναται οὔτε θελεῖ ποτὲ δυνηθῆ, καὶ ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι κύκλος πολὺ τοῦ πρῶτου εὐρύτερος». Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ οἱ τὴν μέσσην ὁδὸν τέμνοντες ἐν τῇ καθαρῶσει, ὡς ὁ Βερναρδάκης. Οὗτοι διορῶσι μᾶλλον τῶν πρῶτων τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ἀφίσταται τοσοῦτον τῆς κοινῆς ἢ γλώσσης. Ὁ σχετικὸς καλαισθητικὸς χαρακτήρ τῶν κάλλιων γραφόντων ἐκ τούτων συνίσταται ἐν γένει εἰς τὸ ὅτι πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὴν νεωτέραν ζωὴν. Ἄλλ' ἡ κυριωτάτη αὐτῶν ἑλλειψίς εἶναι ἡ ἑλλειψίς συστήματος καὶ ἡ ἀνευ προδιαγεγραμμένου σχεδίου καὶ ἀνευ κανόνων σύνθεσις. Ἄλλὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν προσώπων πολὺ μᾶλλον διαψιλεστέρα εἶναι ἡ ἐρμηνεία τῶν πραγμάτων ἐν ταῖς «Κριτικαῖς Παρατηρήσεσι» καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ἀφθονος συγκομιδὴ σημαντικωτάτων ἰδεῶν. Θὰ κατεχρῶμην τοῦ στενοῦ χώρου τῆς μελέτης αὐτῆς ἂν ἐπεχείρουν ν' ἀπαριθμήσω τὸν πλοῦτον αὐτῶν καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν δυσεξαλείπτους ἐντυπώσεις. Ἄλλὰ πῶς νὰ μὴ παραθέσω ὀλόκληρον τὴν περίοδον ἣτις ἀκολουθεῖ εἰς τὴν παράθεσιν τῶν θαυμασιῶν ἀποκαλυπτικῶν ἐκείνων στίχων τοῦ Garmen Seculare τοῦ Σολωμοῦ, ὡς ἀπάντησις εἰς ἀτυχεῖς καὶ παρακαίρους πλέον περὶ ποιητικῆς γλώσσης θεωρίας, ἀπόπειρα ἀναζωογονήσεως τῶν ὁποίων προσφάτως ἐγένειεν; «Ἐν τοῖς θαυμασίοις τούτοις στίχοις, λέγει ὁ Καλοσγούρος περὶ τῶν στίχων τοῦ Σολωμοῦ, παρίσταται συμπεπυκνωμένη οὕτως εἰπεῖν ἅπαντα ἡ ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας, καθ' ἣν ἡ θαυματουργὸς γλωσσοπλαστικὴ δύναμις ἀναβιβάζει τὴν γλώσσαν ἀπὸ τῆς φυσικῆς καταστάσεως εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ πνεύματος. Γινώσκωμεν κάλλιστα ὅτι ἄνθρωποι διεστραμμένοι ἔχοντες τὸν νοῦν καὶ τὸ αἶσθημα ἐκ τῶν σχολαστικῶν προλήψεων, ἀναγιγνώσκοντες τούτους τοὺς στίχους, ἀνακράζουσι σχεδὸν θριαμβευτικῶς: Ἡ γλώσσα αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ δημοτικὴ, μόνον γραμματικῶς εἶναι τοιαύτη καὶ νομίζουσι ὅτι διατυποῦσιν οὕτω κατηγορίαν καταρρίπτουσαν ἐκ θεμελίων τὴν θεωρίαν, ἣτις ἐγέννησε τὰ θαύματα ταῦτα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς Τέχνης. Βεβαίως ἡ γλώσσα τῶν στίχων τούτων δὲν εἶναι δημοτικὴ, καθ' ἣν ἔνοιαν ὀνομάζεται οὕτως ἡ γλώσσα τοῦ δημοτικοῦ ἄσματος ἢ ἡ τῶν ἀπλουστέρων καὶ δημοτικωτέρων ἄσμάτων αὐτοῦ τοῦ Σολωμοῦ, ἀλλ' εἶνε ἡ δημοτικὴ μόνον καθ' ἣν ἔνοιαν δύναται οὕτω νὰ ὀνομασθῇ ἡ γλώσσα τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Σαιξπήρου, τοῦ Δάντου. Ὁ ποιητὴς εἰσδύσας βαθῶς εἰς τὰς ὑπολαθανού-

σας διὰ τὴν κοινὴν διάνοιαν δυνάμεις τῆς γλώσσης του. ἐκλέγων ταύτης τὸ καθαρῶτατον ἄνθος ὑποτάσσει τὴν ὕλην εἰς ἀρμονίαν ἄγνωστον μέχρι τοῦδε ἐν τῷ δικαίωματι, ὅπερ παρέχει αὐτῷ ἡ πνευματικὴ οὐσία, ἣς ἐμφορεῖται, εὐτόλμως ἀποδίδει εἰς λέξεις ἐκδοχάς, τὰς ὁποίας οὐδέποτε ἔσχον, πλάττει φράσεις καὶ ὁμοίως συντάξεις, ὧν πρῶτον παρίσταται παρ' αὐτῷ ἡ γλώσσα ἐπιδεικτικὴ, ἐπιχειρεῖ μεταθέσεις, ἀποκοπὰς, προτιμᾷ ἐνίοτε τύπους παλαιότερους, ἀνυψοῖ τέλος τὴν φράσιν διὰ λέξεων, αἰτινες ἢ ἀνήκουσιν εἰς φράσεις ἀρχαιοτέρας τῆς γλώσσης, ἢ ζῶσαι ἔτι ἐν τῷ στόματι τοῦ λαοῦ ἐξηυγενίσθησαν ἢ ἤδη ὑπὸ προγενεστέρως καλλιέργειας, ἀλλὰ πάντα ταῦτα πράττει χωρὶς νὰ παραμορφώσῃ τὸν ζῶντα γραμματικὸν τύπον, χωρὶς ν' ἀπαρηθῇ τὸ ὑπὸ τῆς φύσεως παρεχόμενον στοιχείον. καὶ θεωρῶν μάλιστα τοῦτο ἀπαραίτητον ὅρον τῆς ἀληθοῦς ἐκδηλώσεως τῆς οὐσίας. Διὰ πάντων τούτων τῶν μέσων παράγεται κατασκευάσμα, ὅπερ εἶνε καὶ συγχρόνως δὲν εἶναι τὸ κοινὸν καθωμιλημένον ἰδίωμα. ἢ εἶναι τοιοῦτον μόνον διὰ τοὺς μὴ εἰσδύοντας εἰς τὰ μυστήρια τῆς Τέχνης, ἢ μᾶλλον εἶναι αὐτοῦ τούτου τὸ ἄνθος κτλ. κτλ.». Ἡ ἀνωτέρω ἐπισημονικώτατα ἐκτεθειμένη θεωρία τῆς ποιητικῆς γλώσσης, καὶ ἂν εὐρεθῶσι οἱ δισταζόντες νὰ ἀποδεχθῶσιν αὐτὴν ὡς ἐφαρμοζομένην ἐν τῇ ποιητικῇ ἐργασίᾳ τοῦ Σολωμοῦ, μήπως δὲν ἀποτελεῖ τὸ Σύμβολον Πίστεως, συμφώνως πρὸς τὸ ὅποιον ὁ ἀληθὴς ποιητὴς ὀφείλει νὰ ρυθμίξῃ τὴν γλώσσάν του, ἔχων αἰετοῦ ὑπ' ὄψιν ὅτι «ἡ Τέχνη, δυνάμει αὐτῆς τῆς ἐννοίας της, δὲν παραδίδεται εἰς τὴν συνήθειαν, εἰμὴ ἵνα μεταχειρισθῇ ταύτην ὡς μέσον καὶ κρίνῃ ἐν αὐτῇ τοὺς ὑψηλοτέρους σκοποὺς της, ποιούσα δὲ τοῦτο ὡς δεῖ, ἀπατᾷ πολλάκις ἡμᾶς λησμονοῦντας ὅτι ἔργον αὐτῆς δὲν εἶναι νὰ παραστήσῃ τὴν φύσιν, ἀλλ' (αὐτὴν ἐν τῇ φύσει;» Ὁραῖος ὀρισμός, τὸν ὅποιον πάλιν ὁ κ. Καλοσγούρος παρέχει εἰς ἡμᾶς ἐν τῇ ἀξιοθαυμάστῳ μελέτῃ αὐτοῦ, ἡ ὁποία συγκεντροῖ ἐν ἑαυτῇ τὰς ἀκτίνας τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πνευματικῆς Ἑλλάδος, καί, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, προωρίσθη νέον σταθμὸν κινήσεως νὰ σημειώσῃ ἐν τῇ συγχρόνῳ ποιητικῇ καὶ καθ' ὅλου φιλολογικῇ παραγωγῇ.

Ὅτε ἀπέθανεν ὁ Πολυλάς.

Ὁ Πολυλάς διεκρίθη ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος κατέλαβε δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν νεωτέρων Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔξοχον θέσιν.

Ἐγεννήθη ἐν Κερκύρα τῷ 1826 ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας καταγομένης ἐκ Βυζαντίου. Ὁ Πολυλάς ἐπέδοθη μετ' ἔρωτος καὶ ἐνθουσιασμοῦ εἰς

τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων φιλολογιῶν, τῶν ὁποίων κατὰ βάθος ἐγένετο κάτοχος καὶ μύστης. Ἀπτὰ δείγματα τῆς ἐκλεκτῆς καὶ κριτικῆς αὐτοῦ διανοίας παρέσχε διὰ τοῦ κεφαλαϊώδους αὐτοῦ ἔργου, τῆς μεταφράσεως τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων, ὀλοκλήρου τῆς Ὀδυσσεΐας, καὶ τῆς Ἰλιάδος, τῆς ὁποίας μέγα μέρος κατέλιπεν ἀνεκδοτόν. Μετέφρασεν ὁμοίως ἱκανοὺς στίχους Λατίνων καὶ Γερμανῶν ποιητῶν, καὶ τὰ δύο ἀριστουργήματα τοῦ Σαίξπηρ, τὴν Τρικυμίαν καὶ τὸν Ἀμλέτον. Ἐκάστη τῶν μεταφράσεων τοῦ Πολυλά ἐσημείου καὶ ἐν φιλολογικῶν γεγονόσ, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ δημιουργικὸς νοῦς τοῦ μεταφραστοῦ ἔτεμε καινὰς τρίβους παρέχων ἄγνωστα τέως ὑποδείγματα γλώσσης, ὕφους, ρυθμοῦ καὶ συνοδεύων τὰ μεταφράσματά του διὰ προτοτύπων προλόγων καὶ σημειώσεων, ἀναγομένων εἰς λεπτὰ καὶ δύσλυτα ζητήματα τῆς αἰσθητικῆς, τῆς μετρικῆς καὶ τῆς φιλολογικῆς κριτικῆς.

(Ἀπὸ τὰ Κριτικά τοῦ κ. Κ. Παλαμᾶ)

ΘΕΑΤΡΟΝ

Μεθ' ὅλην τὴν ἀναστάτωσιν, ἣν ἐπροκάλεσεν ἡ γενικὴ ἐπιστροφένσις καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνωμαλίαν, ἣτις ἐπικολούθησεν, ἡ συγκέντρωσις εἰς τὰς Ἀθήνας τόσοσ ξένου κόσμου συντελεῖ ὥστε τὰ θεάτρα νὰ γίνονται χρυσῆς δουλειᾶς, μετ' ἐκκεντρώσεως κάθε βράδου πρωτοφανεῖς.

Τὴν θεατρικὴν ζωηρότητα ἐπιτείνει καὶ ἡ σειρά τῶν εὐεργετικῶν, αἱ ὁποῖαι διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην μετ' ἐκλεκτὰ ἔργα ποῦ δίδουν κάποιαν ποικιλίαν εἰς τὴν μονοτονίαν τῶν Ἐπιθεωρήσεων.

Εἰς τὴν εὐεργετικὴν της ὡς Μήδεια τοῦ Γκριλμπάτερ ἡ δις Κοτοπούλη μᾶρ ἐνθῆμισε παλαιὰς ἡμέρας καλλιτεχνικῶν ἀπολαύσεων καὶ εἶχεν ἕνα ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους θριάμβους τῆς καλλιτεχνικῆς της ζωῆς.

Τὸ ἀξιοθαύμαστον διὰ τὴν γυναῖκα αὐτὴν εἶναι πῶς κατόρθωσε νὰ διατηρήσῃ χωρὶς καμμίαν μείωσιν τὸ δραματικόν της τάλαντον μέσα εἰς τὴν ἀτιμοσφαίραν τῶν ἐπιθεωρήσεων, εἰς τὰς ὁποίας πρωταγωνιστεῖ. Δὲν εἰξεύθη ποῖα μεγάλα τοῦ κόσμου ἠθοποιοὶ ἔπαιξαν ἔως τώρα τὸ ὄρατον αὐτὸ καὶ δυνατὸν ἔργον τοῦ Γκριλμπάτερ. Βεβαίως ὅμως καμμία δὲν θὰ ὑπερέβῃ τὴν διδα Κοτοπούλη εἰς τὴν μοναδικὴν της ὑπόκρισιν, ἡ ὁποία τόσοσ εὐλιγκρὴ καὶ ἐνθουσιώδη θαυμασμόν προεκάλεσε, ὥστε ὅσας φορὰς καὶ ἂν ἐπαναληφθῇ τὸ θεάτρον θὰ εἶναι πάντοτε ὑπερπλήρες.

Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν συνετέλεσε βεβαίως καὶ ἡ θαυμασία μετάφρασις τοῦ κ. Κ. Χατζοπούλου, ἡ ὁποία ἀποδίδει ἰδέας καὶ αἰσθήματα μετ' ὀλίγα ἐκλεκτὰ, ζωντανὰ, τεχνικὰ πλεγμένα εἰς φράσεις μουσικὰς ποῦ συγκινοῦν καὶ συναρτάζουσιν. Μαζὴ μετ' ὁ καθαρῶς δημιουργικὸν ἔργον τοῦ κ. Χατζοπούλου, συγγραφῆς ἐκλεκτοῦ, βεβαίως καὶ αἱ μεταφράσεις του θὰ λογαριασθοῦν, διότι εἶναι ἀπαράμιλλοι.

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ κ. ΙΩΣΗΦ
ἡ ὁποία τόσοσ θαυμαστά ἔδωκε πέρυσιν ἀποτελέσματα ἤρχισε τὰς ἐγγραφὰς της, αἱ ὁποῖαι θὰ συνεχισθοῦν ὅλον τὸν Σεπτέμβριον. Ἐρασιτέχνιδες καὶ προοριζόμεναι διὰ τὴν σκηνὴν θὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐκαιρίας θὰ μορφωθοῦν τελείως εἰς τὴν μοναδικὴν αὐτὴν σχολὴν τοῦ κ. Ἰωσήφ.